

Trosolwg a Chraffu Protocol Ymgysylltu â'r Cyhoedd

Pwrpas y Protocol

Sefydlwyd y protocol hwn i sicrhau dealltwriaeth glir a chynnig canllawiau ynglŷn â'r weithdrefn er mwyn i aelodau'r cyhoedd allu ymgysylltu â gwaith Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'r Cyngor.

Nod y protocol yw rheoli disgwyliadau'r cyhoedd o ran amlinellu sut y bydd unrhyw wybodaeth a gyflwynwyd i'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu perthnasol yn cael ei defnyddio a manylu ynglŷn â sut a phryd y bydd adborth yn cael ei ddarparu.

Defnyddio'r Protocol

Mae'r protocol yn berthnasol i aelodau'r cyhoedd sy'n byw neu'n gweithio ym Mwrdeistref Sirol Conwy, a busnesau, ysgolion, colegau a grwpiau gwirfoddol neu gymunedol lleol.

Nid yw'r protocol yn berthnasol i Gynghorwyr Bwrdeistref Sirol Conwy gan fod prosesau eraill wedi eu sefydlu ar gyfer cyflwyno eitemau i'w hystyried a chynnig sylwadau i'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu.

Sut i gymryd rhan

Mae nifer o ffyrdd y gall y cyhoedd ymgysylltu â'r broses Drosolwg a Chraffu.

Mae'r [Cynllun Gwaith i'r Dyfodol](#) ar gyfer ein holl Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n cael ei ddiweddarau'n gyson a'i gyhoeddi ar wefan y Cyngor. Yn yr un modd, mae'r [rhaglenni](#) ar gyfer cyfarfodydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n cael eu cyhoeddi ar ein gwefan o leiaf dri diwrnod gwaith clir cyn bod y cyfarfod yn cael ei gynnal.

Datgan Cysylltiad â rhai Pynciau neu Etholaethau

Mae gwefan y Cyngor yn galluogi i unrhyw un [ddatgan cysylltiad](#) naill ai â phwnc(pynciau) penodol neu etholaeth(au) a chael neges e-bost i'w hysbysu os bydd yr eitem a ddewiswyd ganddynt wedi ei chynnwys ar raglen.

Mynychu Cyfarfod o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu

Mae pedwar Pwyllgor Trosolwg a Chraffu:

- [Cyllid ac Adnoddau](#)
- [Economi a Lle](#)
- [Gofal Cymdeithasol ac Iechyd](#)
- [Addysg a Sgiliau](#)

Gyda'i gilydd, mae'r pwyllgorau hyn yn cwmpasu holl swyddogaethau'r Fwrdeistref Sirol a hefyd y gwasanaethau hynny a ddarperir gan ddarparwyr gwasanaethau cyhoeddus eraill yn yr ardal.

Cynhelir holl gyfarfodydd Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu yn gyhoeddus ac mae croeso i unrhyw un fod yn bresennol i wrando ar yr hyn a drafodir. Mae'r rhan fwyaf o'r cyfarfodydd Trosolwg a Chraffu'n cael eu cynnal yn Siambr y Cyngor ym Modlondeb, Conwy. Mae seddau ar gael yng nghefn Siambr y Cyngor i aelodau'r cyhoedd ac mae dyddiadau'r [cyfarfodydd sydd i'w cynnal](#) yn cael eu cyhoeddi ar wefan y Cyngor.

Ar achlysuron prin yn unig, pan fo mathau penodol o wybodaeth yn cael eu trafod, ni chaniateir i aelodau'r cyhoedd fod yn bresennol mewn cyfarfodydd o Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu.

Mae'r Cyngor yn awyddus i roi gwybodaeth i bobl am waith y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu yn ogystal â chael eich barn am y pynciau y maent yn eu hystyried. Mae nifer o ffyrdd y gallwch leisio eich barn i'r Cyngorwyr.

Ysgrifennu neu gyflwyno sylwadau ar-lein

Os oes gennych ddiddordeb arbennig mewn pwnc sy'n cael ei drafod gallwch anfon e-bost neu ysgrifennu at y [Swyddog Gwasanaethau Craffu a Phwyllgorau](#) a fydd yn sicrhau bod eich sylwadau'n cael eu pasio ymlaen i'r Cadeirydd a'r Pwyllgor (os yw'n briodol).

Fel arall, gallwch [gyflwyno sylwadau](#) trwy wefan y Cyngor. Yn unol â disgresiwn y Cadeirydd, gall y cyfraniadau hynny gael eu dosbarthu i aelodau'r pwyllgor ar ddechrau'r cyfarfod.

Awgrymu pwnc i'w ystyried

Mae ein Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n croesawu awgrymiadau am bynciau i'w hadolygu a byddant yn ystyried materion a gyflwynir gan unrhyw un sy'n byw, gweithio neu'n astudio ym Mwrdeistref Sirol Conwy.

Gallwch wneud hyn trwy ysgrifennu at Swyddog Cefnogi Craffu'r Cyngor neu trwy lenwi [Ffurflen awgrymiadau Trosolwg a Chraffu](#) ar wefan y Cyngor.

I fod yn gymwys, rhaid i geisiadau:

- Effeithio ar grŵp neu gymuned o bobl (ni fydd pwyllgor craffu fel arfer yn ystyried cwynion am wasanaeth unigol)

- Bod yn gysylltiedig â gwasanaeth, digwyddiad neu fater y mae'r Cyngor yn ymwneud yn helaeth ag ef
- Ni ddylai fod yn fater y mae pwyllgor craffu wedi ei ystyried yn ystod y 12 mis diwethaf
- Ni ddylai fod yn fater sy'n cael sylw gan Bwyllgor Cyngor Bwrdeistref Sirol arall (e.e. materion cynllunio) ac eithrio os yw'r mater yn gysylltiedig â phroses gwneud penderfyniadau'r Cyngor

Cewch gydnabyddiaeth ein bod wedi derbyn eich cais o fewn 5 diwrnod gwaith. Bydd eich ffurflen awgrymiadau'n cael ei hystyried gan Gadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol, ynghyd â'r Pennaeth Gwasanaeth sy'n gyfrifol am y mater yr ydych wedi ei godi.

Mae tri chanlyniad posibl i'r materion a godir trwy gyfrwng ffurflenni cyfeirio Craffu:

- Eu derbyn a chraffu arnynt yn syth – bydd y mater yn cael ei gynnwys ar amserlen waith y Pwyllgor Craffu.
- Gohirio'r mater tan yn ddiweddarach – bydd y mater yn cael sylw pan fydd gan y Pwyllgor amser.
- Gwrthod craffu ar y mater – ni fydd y mater yn cael ei ystyried ar hyn o bryd, ond bydd y mater yn cael ei gofnodi ac mae'n bosibl y bydd yn cael sylw'n ddiweddarach.

Os penderfynir nad yw mater yn addas i'w ystyried, neu ei fod yn rhy debyg i bwnc sydd wedi ei ystyried yn ddiweddar, bydd Swyddog Cefnogi Craffu'n cysylltu â'r aelod o'r cyhoedd i esbonio pam nad yw wedi ei dderbyn.

Mae'r pynciau y mae'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n mynd i'w hystyried yn ffurfio Cynllun Gwaith i'r Dyfodol y Cyngor

<http://modgoveng.conwy.gov.uk/mgListPlans.aspx?RPIId=550&RD=0>.

Ni allwn dderbyn pynciau sy'n gysylltiedig â'r canlynol: materion barwnol neu led-farnwrol neu rai yr ymchwilir iddynt ar hyn o bryd; ceisiadau neu apeliadau cynllunio, trwyddedu neu grantiau unigol; aelodau neu weithwyr y Cyngor a enwir; gwybodaeth gyfrinachol neu eithriedig (fel y disgrifir yn rheolau gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth y Cyngor) neu sy'n golygu bod angen ei datgelu; materion pleidiau gwleidyddol neu ddeunydd difriol.

Deisebau

Mae creu neu gymryd rhan mewn deiseb yn un ffordd y gall unigolion, grwpiau cymuned a sefydliadau gyfrannu at yr hyn mae'r Cyngor yn ei wneud. Mae'n caniatáu i bobl godi materion sy'n achosi pryder i'r cyhoedd, gan roi cyfle i Gynghorwyr ystyried yr angen am newid.

Yn gyffredinol, dylai deiseb gynnwys teitl byr a datganiad byr yn cynnwys pwnc y ddeiseb. Dylai'r ddeiseb nodi'n glir pa gamau mae'r deisebwr yn dymuno i'r Cyngor eu cymryd a dangos y canlynol:

- enw'r deisebwr
- cyfeiriad cyswllt y prif ddeisebwr y dylid anfon holl gyfathrebu sy'n ymwneud â'r ddeiseb
- enw a chyfeiriad unrhyw unigolyn sy'n cefnogi'r ddeiseb
- dylai deisebau papur hefyd gynnwys llofnod

Dylai deisebau gael eu cyflwyno gan Gynghorydd a gellir eu cyflwyno mewn cyfarfod o'r Cyngor, y Cabinet neu'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu (yn dibynnu ar y mater a'r cyngor gan Swyddog Monitro'r Cyngor). Mae'r rheolau ynglŷn â chyflwyno deisebau yng Nghyfansoddiad y Cyngor.

Mae yna wybodaeth bellach ynglŷn â pharatoi deiseb ar wefan y Cyngor.

Bod yn Dyst

Un o'r prif ffyrdd y gall Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu (ac unrhyw Grwpiau Tasg a Gorffen y maent yn eu sefydlu) gasglu'r dystiolaeth sydd ei hangen

arnynt i gyfrannu at eu trafodaethau yw trwy wahodd unigolion sydd â gwybodaeth benodol am y pwnc i ddod i'w cyfarfodydd. Mae hyn yn galluogi i'r Cynghorwyr wneud argymhellion ar sail gwell gwybodaeth ond mae hefyd yn ffordd i unigolion a sefydliadau y tu allan i'r Cyngor leisio eu barn.

Yn gyffredinol, bydd y rhain yn sylwadau gan rwydweithiau cymunedol cydnabyddedig a grwpiau cynrychiolwyr, y trydydd sector, Cynghorau Tref a Chymuned, asiantaethau sector cyhoeddus.

Bydd cyfraniadau a gyflwynir gan dystion yn cael eu crynhoi yng nghofnodion y cyfarfod a'u cydnabod yn briodol mewn unrhyw adroddiad terfynol.

Rhoddir gwybodaeth am y canlyniad yn syth i'r holl gyfranwyr ynghyd â gwahoddiad i fynychu'r cyfarfod lle cyflwynir yr adroddiad terfynol. Bydd yr un hawl gan gyfranwyr i siarad, ond nid i bleidleisio, yn y pwyllgor, ag sydd gan aelod o'r pwyllgor.

Mae [gwybodaeth bellach](#) ynglŷn â bod yn dyst ar gael ar wefan y cyngor.

Trefniadau ar gyfer siarad yn gyhoeddus mewn Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu

Gall unrhyw un sy'n byw neu'n gweithio o fewn Bwrdeistref Sirol Conwy wneud cais i siarad mewn cyfarfodydd o Bwyllgorau Trosolwg a Craffu er mwyn cyfrannu at drafodaeth am bwnc. I wneud hyn, rhaid iddynt gofrestru trwy lenwi'r [ffurflen gais](#) briodol a'i hanfon at y [Swyddog Gwasanaethau Craffu a Phwyllgorau](#) o leiaf 24 awr cyn y cyfarfod. Bydd unrhyw geisiadau a dderbynnir ar ôl yr amser hwn yn cael eu gwrthod yn awtomatig.

Ar y ffurflen gais gofynnir am wybodaeth ynglŷn â natur y cysylltiad a'r cyfraniad y gallent ei wneud. Bydd Swyddog Gwasanaethau Pwyllgor, ynghyd â'r Swyddog Cefnogi Craffu, yn trafod hyn gyda Chadeirydd a/neu Is-gadeirydd y Pwyllgor, gan esbonio natur y cyfraniad. Os yw'r Cadeirydd o'r farn y gallai aelod o'r cyhoedd wneud cyfraniad dilys at ddealltwriaeth y pwyllgor o'r mater o dan yr amgylchiadau, bydd yn cydsynio. O ystyried ei bod yn debygol y bydd eitemau eraill ar y rhaglen y dylid hefyd neilltuo amser priodol i'w trafod, bydd y Cadeirydd yn cyfyngu ar nifer y cyfranwyr cyhoeddus i ddau. Bydd aelodau'r cyhoedd sy'n mynychu cyfarfod o'r pwyllgor i siarad yn cael eu cyfyngu i dri munud yr un.

Mae penderfyniad y Cadeirydd i ganiatáu i aelodau o'r cyhoedd wneud cyfraniad ai peidio, yn derfynol.

Mae aelodau'r cyhoedd sy'n bresennol ac yn siarad yng nghyfarfodydd Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu wedi ymrwymo i'r rheolau ymddygiad a'r weithdrefn sydd yng Nghyfansoddiad y Cyngor a bydd disgwyl iddo ef neu hi barchu rheolau'r Cadeirydd.

Dylai darpar gyfranwyr fod yn ymwybodol na all y Cyngor dderbyn pynciau sy'n gysylltiedig â'r canlynol: materion barwnol neu led-farnwrol neu rai yr ymchwilir iddynt ar hyn o bryd; ceisiadau neu apeliadau cynllunio, trwyddedu neu grantiau unigol; aelodau neu weithwyr y Cyngor a enwir; gwybodaeth gyfrinachol neu eithriedig (fel y disgrifir yn rheolau gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth y Cyngor) neu sy'n golygu bod angen ei datgelu; materion pleidiau gwleidyddol neu ddeunydd difriol.

Mae [canllawiau](#) pellach ynglŷn â threfniadau ar gyfer siarad yn gyhoeddus ar gael ar wefan y Cyngor.

Manylion cyswllt:

Swyddog Gwasanaethau Craffu a Phwyllgorau
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Bodlondeb
Conwy
LL32 8DU

Rhif ffôn: 01492 57601

E-bost: pwyllgorau@conwy.gov.uk

Swyddog Gwasanaethau Pwyllgor
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Bodlondeb
Conwy
LL32 8DU

Rhif ffôn: 01492 576061

E-bost: pwyllgorau@conwy.gov.uk

This document is also available in English.